

УТВЪРДИЛ:

СНЕЖИНА МИХОВА

Директор

Спортно училище „Георги Живков“

Велико Търново

ПРОГРАМА

**за превенция на ранното напускане на училище
в Спортно училище „Георги Живков“, гр. Велико Търново
за учебната 2022/2023 година**

Приета с решение на Педагогически съвет, Протокол №14 от 30.08.2022 г.

Въведение

Настоящата програма е в съответствие с целите, залегнали в националните политики по превенция на ранното напускане на образователната система и комплекса от мерки на правителството в областта на образованието и социално-икономическото развитие.

Водещи стратегически документи при изготвяне на училищната програма на Спортно училище „Георги Живков“, гр. Велико Търново за превенция на ранното напускане на образователната система:

- Стратегическа рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 – 2030);
- Постановление № 100 от 8 юни 2018 г. за създаване и функциониране на механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст;
- Конвенцията за борба срещу дискриминацията в областта на образованието;
- Закон за предучилищното и училищно образование;
- Наредба за приобщаващото образование;
- Закон за младежта;
- Областни и общински стратегически мерки за превенция от отпадане.

Преждевременното напускане на училище е сложно явление, което оказва сериозно влияние върху индивидуалните съдби на пряко засегнатите и благосъстоянието на техните семейства, върху възможностите за развитие на техните общности и върху цялостното социално-икономическо развитие на една страна в средносрочен и дългосрочен план. Превенцията и преодоляването на проблема изисква интегрирана политика и ангажираност на всички сектори и институции, свързани с образованието и с личностното и професионалното развитие на децата и младите хора в България. Необходими са широкообхватни мерки, насочени към осигуряване на: успешен преход между различните степени на образование, гъвкави и успешни възможности за преждевременно напусналите да продължат обучението си в системата на училищното образование с цел придобиване на ключови компетентности, разнообразни форми на обучение, признаване и валидиране на резултати от неформално обучение и информално учене, добра координация между институциите от няколко различни сектора на всяко ниво на управление – национално, регионално, местно и училищно. Въведен е единен Механизъм за противодействие на училищния тормоз, който има за цел да подпомогне училищата в усилията им за справяне с това явление.

При изготвянето на програмата се отчитат:

1. Ролята на цялата система от участници и взаимоотношенията помежду им.
2. Сътрудничеството в образователните институции за насърчаване на позитивната училищна култура, работата в екип в рамките на училищната общност.
3. Координираните мерки на всички нива.
4. Проследяване на напредъка на ниво училище.

Настоящата Програма конкретизира изброените стратегическите и нормативни документи в три основни направления:

1. Превенция на преждевременното напускане на училище в Спортно училище „Георги Живков“, гр. Велико Търново е чрез:

- 1.1. Анализ на причините, водещи до отпадане от училище и напускане на образователната система.

- 1.2. Идентифициране на рисковите фактори за преждевременното напускане на училище с оглед ограничаване на последиците от тях.

- 1.3. Планиране на политики и мерки за преодоляване на рисковите фактори от отпадане.

2. Интервенция срещу преждевременното напускане на училище чрез:

- 2.1. Повишаване участието и ангажираността на учениците в учебно-тренировъчния и спортно-състезателния процес.

- 2.2. Повишаване участието и ангажираността на родителите в дейностите на училището.

Програма за превенция на ранното напускане на училище в Спортно училище „Георги Живков“, гр. Велико Търново

2.3. Утвърждаване на индивидуалното и груповото наставничество.

2.4. Кариерно ориентиране и консултиране.

3. Политики за компенсирание на ефекта от преждевременното напускане на училище

3.1. Създаване на подходящи условия за ре интегриране в образователната система на преждеременно напусналите я.

3.2. Завръщане на преждеременно напусналите училище към формалната система на образование и обучение чрез използването на различните форми на обучение.

3.3. Участие на преждеременно напусналите училище в курсове за ограмотяване, допринасящи за социална интеграция и включване в пазара на труда.

3.4. Популяризиране на възможностите за учене в клубове, библиотеки, читалища, младежки информационно-консултантски центрове, регионални и местни центрове;

3.5. Създаване на възможности за самостоятелно учене с цел признаване на резултати.

3.6. Кариерно ориентиране и консултиране.

Причини за отпадане от училище:

Причините за преждевременното напускане на училище могат да бъдат класифицирани в няколко основни категории:

1. Икономически причини.

2. Социални причини.

3. Образователни причини.

4. Етнокултурни причини.

5. Институционални причини.

6. Причини, свързани със здравния статус.

В Спортно училище „Георги Живков“, гр. Велико Търново няма отпаднали ученици. Ежегодният статистически анализ на превантивните дейности, които съпътстват целогодишната работа на училището показва, че това се дължи най-вече на последователната политика на образователната институция в посока реализиране на дейности, залегнали в Стратегията ѝ за развитие и на основните приоритети в образователната политика, подчинени на принципите за:

- всеобхватност на дейностите – осъществяване на дейности по превенция на тормоза и насилието, както и дейности за мотивация и преодоляване на проблемното поведение, които са израз на общата воля и на координираните усилия на всички участници в образователния процес;

- публичност и прозрачност на цялостната политика - чрез интернет страницата на училището и партньорството с медиите, документиране на проблемните и рискови ситуации и добрите практики;

- обратна връзка с институции, родители, класни ръководители, ученици и учители;

- приемственост – чрез съхраняване на традициите и равнопоставеност на всички приоритети в развитието на образователната институция;

- идентифициране на рисковите фактори.

Спортно училище „Георги Живков“, гр. Велико Търново работи за издигане и утвърждаване на престижа си чрез изграждане на образовани личности с възможности за социална и професионална реализация. Ръководството и педагогическата колегия се стремят да изградят визията му като посредник в една образователна среда, която включва различни институции, спортни федерации, спортни клубове и обществени организации и центрове за образование. Приоритет в образователната стратегия на училището е търсенето на иновативни методи и подходи, в съответствие със социокултурните трансформации в съвременна Европа.

Дейността на Спортно училище „Георги Живков“, гр. Велико Търново е ориентирана към личностното развитие и израстване на учениците чрез спорта и учебната дейност.

Училището се стреми да повишава професионалната подготовка, компетентност и квалификация на педагогическите кадри.

Превантивната дейност за намаляване дела на преждеременно напусналите образователната система е свързана със стратегията на Спортно училище „Георги Живков“, гр. Велико Търново за

Програма за превенция на ранното напускане на училище в Спортно училище „Георги Живков“, гр. Велико Търново личностното развитие и израстване на учениците чрез спорта и учебната дейност. Отделя се внимание на всяко дете, установяват се отношения на доверие и подкрепа. Стремещт е да се създаде психологическа атмосфера на комфорт, да се градят позитивни нагласи и ценности чрез участието на децата в екипни дейности, да се включват в практики, които развиват и усъвършенстват заложбите им. Цел на работата на педагогическите специалисти е да стимулира евристичното мислене и творчеството на подрастващите, обучението да има практико-приложен характер. Децата, които изпитват затруднения в учебната дейност, получават подкрепа чрез поставянето на индивидуални задачи и консултиране.

Спортът ангажира учениците и те са достатъчно мотивирани да посещават часовете по спортна подготовка и учебните часове. Стремещт е новопостъпилите ученици да се адаптират по-бързо към специфичния дневен режим. Учителите по спортна подготовка прецизират натоварванията, стремят се да включват всички ученици в състезанията с цел децата да получават удовлетворение. Училището запознава широката общественост със спортните успехи на учениците и включва медиите като училищни партньори в дейности за популяризиране.

Класните ръководители своевременно информират родителите за всяко допуснато неизвинено отсъствие. Провеждат срещи с родителите и с директора на училището. Ежедневна е връзката им с учителите по спорт, които се ангажират да следят успеха и поведението на спортистите. У учениците се изгражда мотивация за постигане на високи спортни резултати. Педагозите работят за превръщане на училището в желана територия, като проучват интересите на децата и разнообразяват почивките им. Изгражда се чувство за принадлежност към училището и към спортния клуб у всеки ученик чрез утвърждаване на символите и ритуалите на училище. За най-рисков фактор е определено недостатъчното участие на учениците в състезания и прекратяването на активната спортна дейност преди завършване на образованието им.

Цели и приоритети:

- Учене за знания и компетенции/“да се учим да учим“ /.
- Учене за практическо изпълнение на различни задачи и за самостоятелно справяне с професионалните задължения /“да се учим да правим“/.
- Учене, насочено към социални умения - да откриваме другите, да ги разбираме и да работим заедно за постигане на общи цели /“учене за да живеем в разбирателство с другите“/.
- Учене, насочено към оцеляване в ситуации на промени, конфликти и кризи /“да се учим да бъдем“/.
- Усъвършенстване системата за квалификация и перманентно обучение /”да се учим през целия си живот“/.
- Осигуряване на широк спектър от извънкласни форми за свободното време на учениците и създаване на условия за тяхната публична изява, инициатива и творчество.
- Утвърждаване на училището като научно, културно и спортно средище.
- Взаимодействие с родителската общност.
- Удовлетворяване на специфичните образователни потребности на учениците и нарастващата взискателност на родителите.
- Подобрения във външната и вътрешна среда на училището.
- Участие в национални програми и проекти.

Мерки и дейности:

1. Изграждане на мотивация за постигане на високи спортни резултати чрез редовно посещение на тренировките, участия в състезания и турнири.
2. Грижа за живота и здравето на учениците чрез осигуряване на редовни профилактични прегледи, медицинско обслужване в училище и повишаване здравната култура.
3. Генериране на идеи за нови работни практики в сферата на ученическото творчество и свободното време на учениците. Превръщане на училището в желана територия чрез проучване интересите на децата и разнообразяване на почивките им /публикуване на материали на учениците в сайта на училището, народни танци, музика, филми, презентации на ученици/.

Програма за превенция на ранното напускане на училище в Спортно училище „Георги Живков“, гр. Велико Търново

4. Изграждане чувство за принадлежност към училището и към спортния клуб у всеки ученик чрез утвърждаване на символите и ритуалите на училището.

5. Адаптация на ново постъпилите ученици към специфичния дневен режим чрез прецизиране на натоварванията по спортна подготовка.

6. Ранно откриване и насочване на деца с изяви спортни способности към правилна методическа и тренировъчна подготовка.

7. Професионалното обучение и образование, съобразено с потребностите на пазара на труда.

8. Координиране на извънкласните и извънучилищни дейности с Националния календар за извънучилищни дейности, Националния спортен календар на МОН и Държавния спортен календар на ММС.

9. Подкрепа на даровити деца и ученици по ред на Наредбата за условията и реда за осъществяване на закрила на деца с изяви дарби и на мерките за закрила на деца с изяви дарби, достигнали до призови места на национални и международни конкурси, олимпиади и състезания, държавни първенства.

10. Подкрепа чрез присъждане на морални и материални награди за високи спортни постижения и/или отличен успех.

11. Зачитане на отговорностите, правата и задълженията на родителите, установяване на социален диалог “семејство - училище”. Класните ръководители своевременно да информират родителите за всяко допуснато неизвинено отсъствие. Да се провеждат срещи с родителите и с директора на училището.

12. Ежедневна връзка с учителите по спорт, които се ангажират да следят успеха и поведението на спортистите.

13. Участие в национални програми и проекти.

14. Модернизиране на материалната база.

15. Изграждане на ключови професионални компетентности на педагогическите кадри с цел подобряване качеството на професионалното образование чрез:

- създаване на мотивация за саморазвитие и самоусъвършенстване на педагогическите кадри чрез организиране на квалификационни курсове за обучение на учители за формиране на компетентности по приоритетни направления;

- популяризиране и обмен на иновативни педагогически практики;

- съвместна дейност с ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ и НСА за подготовка и продължаваща квалификация и кариерно развитие на педагогическите кадри.

- създаване на добра работна среда за мотивиране, привличане и задържане на млади педагогически кадри.

16. Подкрепа на учениците, които изпитват затруднения в учебната дейност, чрез поставянето на индивидуални задачи и консултиране. Изграждане и прилагане на практиката „ученици-наставници“ за функциониране на сплотена училищна общност, основана на екипна работа, взаимна подкрепа и солидарност.

17. Ангажиране на Ученическият съвет с дейности за интервенция при преждевременно напускане на училище.

18. Популяризирането на възможностите за учене през целия живот чрез участие в проектни, извънкласни и извънучилищни дейности /ИКТ, чужди езици, предприемачество/.

19. Развиване на партньорства с професионални спортни клубове и федерации, с други спортни училища.

20. Оценка на качеството на учебния процес чрез външно и вътрешно оценяване. Прилагане на формиращото оценяване и постоянно даване на обратна връзка за преодоляване на страха от оценяване и изпитване. Анализиране на резултатите от обучението по отделните учебни предмети спрямо очакваните резултати и стандартите от учебната програма.

21. Създаване на екипи за подкрепа на личностното развитие, които да работят съвместно с родителите, органите за закрила правата на детето и органите за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Програма за превенция на ранното напускане на училище в Спортно училище „Георги Живков“, гр. Велико Търново

22. Насочване на застрашените от отпадане ученици за работа с психолог, педагогически съветник, младежки или социален работник.

23. Мотивиране за продължаване на образованието в следваща степен за придобиване на професионална квалификация.

24. Изграждане на регистър за получените извинени и неизвинени отсъствия по класове.

25. Завишен контрол от страна на училищното ръководство за реалното отразяване на отсъствията на учениците.

26. Полагане на допълнителни грижи към ученици, застрашени от отпадане от страна на възпитателите в общежитието - провеждане на консултации с ученици и родители.

27. Разработване и публикуване в сайта на училището на цикъл от теми за родители, целта на който е да се помогне да се справят с проблемите на подрастващите.

28. Въвеждане на „Ден на отворените врати“, в който родителя може да присъства в учебния час.

29. Квалификация на педагогическите специалисти в посока управление на конфликти, справяне с агресията и насилието и превръщането му в педагогически консултант.

30. Дейности за усвояването на българския книжовен език и повишаване на грамотността.

31. Насърчаване включването в образованието на рискови групи и развиване на приобщаващото образование:

- Увеличаване на разнообразието и ефективността на механизмите и стимулите за включване в образование и обучение;

- Създаване на условия за включване на ученика в група за повишаване на социалните умения за общуване и решаване на конфликти;

- Изграждане на широко публично доверие и подкрепа за политиките за превенция и намаляване на преждевременното напускане на училище

- Повишаване качеството и ефективността на въздействие върху подрастващите чрез създаване на специфична образователна и възпитателна интерактивна среда.

32. Поставяне на ученика в активна позиция по отношения на усвояването на нови знания и практическа приложимост на преподавания материал;

33. Извършване на ефективна диференцирана работа с учениците с намалена успеваемост:

34. Професионално ориентиране на учениците, завършващи основно и средно образование, съобразно техните интереси и възможности.

35. Организиране на среща между учениците от 7, 8, и 12 клас с експерти от регионалната служба по заетостта;

36. Здравно образование и възпитание – лекции, беседи, семинари свързани с обучението на учениците по:

- Наркомания, алкохол, тютюнопушене.

- Сексуално образование и предпазване от СПИН

- Допинг контрол.

37. Спазване на Координационния механизъм за деца в риск.

38. Формиране на екипи за разработване на дейностите по превенция от отпадане и залагането им в комплексната планираща и отчетна документация.